

Muistio OT-keskus 23.1.2018

Läsnä:

Tuulikki Parikka
Rita Virtanen
Anne Haring
Eija Alatorppari-Peltola
Tiina Tuominen
Jari Pekuri
Tuire Sannisto
Seppo Palomäki
Nanna Miettunen
Titta Pelttari

1. Kokouksen avaus

- Esittäytyminen
- Valittiin puheenjohtajaksi Nanna Miettunen ja sihteeriksi Titta Pelttari.
- Hyväksyttiin edellisen kokouksen muistio

2. Ajankohtaiset kuulumiset

- Nanna Miettusen kokouksessa esittelemät diat ovat muistion liitteenä.
- Nanna Miettunen esitteli **15.1.2018 THL:n työrukkasessa käsitellyt asiat (liite)**.
- Valtakunnallisen THL-rukkasen työsuunnitelma on tehty keväälle. Linkitetään paikallinen OT-työskentely tähän aikatauluun.
- Sovittiin, että käydään koko LAPE-kokonaisuutta läpi jollakin kerralla. Pirkanmaan LAPE-hankkeen koordinaattori Maria Antikainen tulee kertomaan perhekeskustoimintamallista, Nanna avaa erityis- ja vaativan tason palveluita.
- Tärkeää linkittää OT-kehittämiseen myös koulupuoli. Koulupuolella on VIP-verkosto; alueelliset yhteistyöverkostot, jotka muodostuvat viidelle yhteistyöalueelle. Ohjeistettu ministeriön tasolla, että tulisi linkittää OT-kehittämistyö ja alueen VIP-verkoston toiminta yhteen.
- Todettiin, että alueella ainakin Kaija Puura ja Tuija Viitasaari tietävät paremmin sairaalakoulutoiminnasta. Kaija on kyseisen OT-ryhmän jäsen.
- **Koulukotityöpaja 16.1.2018 Helsingissä**
- Koulukotityöpajassa kerrottu, että Uudellamaalla on suunniteltu, että lastensuojelu tulee maakunnallisesti keskitetyksi palveluksi
- Ympärivuorokautisen lastensuojelun kilpailutus käynnistymässä Uudellamaalla Helsingin johdolla. Kilpailutus käynnistymässä myös Pirkanmaalla ja Kanta-Hämeessä.
- STM:n sosiaalihuollon asetusvalmistelu on käynnistymässä (asetuksella tarkoitetaan määritellä, että mitkä sosiaalihuollon palvelut tulee järjestää ylimaakunnallisesti OT-tasolla).
- Anneli Pouta THL, Valtion palvelut: päihdeäitien palveluiden järjestäminen 2018-2019. Kehittämistyö rinnastettu puheissa turvakotipalveluiden valtiollistamiseen.
- Mitä tarkoittaa Päiväperhon näkökulmasta? Sovittiin, että selvitetään se, että mitä konkreettisesti tarkoittaa, että päihdeäitien palvelut valtiollistetaan.

- Tapaamisessa puhuttu alaikäisten vankien uudesta valtiollisesta lastensuojeluyksiköstä. Aiheen tiimoilta on käynnistynyt 13.11.2017 työryhmä. Rinnasteinen valtion koulukoteihin. Koskettaa vuositasolla n. 10 nuorta, jotka tällä hetkellä vankilassa aikuisten keskellä. Yksikössä yhdistyy psykiatrinen, sosiaali-, rikosseuraamuslaitoksen ja koulun osaaminen.
- Riittakerttu Kaltiala-Heino on esitellyt EVA:n toimintaa.
- STM:n työryhmä lastensuojelun kuormittavuuden vähentämiseksi.
- Tekeillä tiekartta lastensuojelupalveluiden siirtämiseksi kunnallisesta maakunnalliseksi.
- OT-keskukseen liittyvä **Tutkimus- ja kehittämisryhmä aloittanut toimintansa, kokous pidetty 23.1.2017.**
- Kokouksen tiimoilta noussut huoli siitä, että rakennetaan lisää siiloja, monimutkaistetaan rakennetta entisestään.
- Mikä tulee olemaan OT-keskuksen resurssointi? Toimintamandaatti? Tästä tulee saada jonkinmoinen kansallinen kuva.
- Maakunnan kehittämissuunnitelmaan resurssoidaan rahaa. Tuleeko OT-keskus mieltä osaksi tätä? Ainakin tutkimuksen ja kehittämisen osalta?
- OT-keskus tulee vahvemmin nivoa osaksi koulutusrakenteita pitkällä tähtäimellä.
- Löytyykö OT-keskuksen osalta painopistealueita tutkimus- ja kehittämistyöskentelyyn? Mitä OT-keskuksessa tämän osalta tehdään? Esim.:
 - Moniammatillinen ja integratiivinen työote esim.
 - Viiden alueen erikoistuminen myös OT-tasolla. Jokaisessa ei samaa.
 - Uusien ilmiöiden tutkiminen ja erityis- ja perustason kouluttaminen näihin.
 - Tulee olla kytkös kentän ja tutkimusmaailman välillä (haistelu etukäteen...)
 - Palvelujärjestelmän uudistaminen ja innovoiminen
 - Uudenlainen johtamiskulttuuri
 - Hallinnon näkökulma, johtamisen näkökulma, osaamisen näkökulma
- **TKI-ryhmä**
- Nannan mukana Pirkanmaan ryhmässä mukana OT-keskuksen tiimoilta.
- **Terveiset alueilta**
 - Etelä-Pohjanmaa - dia liitteessä
 - Kanta-Häme - dia liitteessä
 - Pirkanmaa - Nannan diat liitteessä

Sosiaalihuollon porrasteisuuteen liittyvää kyselyyn tullut 270 vastausta

- o Järjestöille laitettu kysely lokakuussa
- o Analysointi on kesken
- o Paljon vastauksia tullut siitä, että palvelujärjestelmä ei toimi, ei lasten/lapsen tarpeista lähtöisiä OT-tarpeita
- Yhteinen OT-keskus - yhteinen toimintatapa, ei pelkkä sairaanhoidon 3.portaisuus
- Seuraava ajatus noussut vahvana esiin: OT-keskustoiminta liittyy uusiin ilmiöihin. Esim. rokotuksista aiheutuneet haittavaikutukset, pakolaisuuden mukanaan tuomat asiat jne. Haetaan uusia monialaisia toimintatapoja.
- Lasten somaattisen sairaanhoidon sote-alaryhmä; ajatus, että työntekijöillä olisi mahdollisuus siirtyä työtehtävästä toiseen joustavasti. Maakunta mahdollistaisi tämän. Osaaminen leviäisi tämän myötä hyvin eri yksiköihin ja saataisiin osaajat pysymään talossa. Nivottaisiin tutkimus-, opetus- ja asiakastyön toiminta täten yhteen.

3. Yhteisen OT-vision rakentaminen

Mitä OT-keskus tuottaa asiakkaille vuonna 2028

- Tarjoaa myös erityisen vaativaa tukea tarvitsevalle asiakkaalle paikan missä saada apua.
- Ottaa kopin tilanteesta ja sen selvittelystä. OT-keskuksessa on asiakasprosessin hallinta ja koordinointi.
- Kenellekään ei sanota, että sinun/ lapsesi tarpeisiin ei ole palvelua.

- Parasta mahdollista palvelua.
- OT-keskuksessa on omia työntekijöitä, työntekijät eivät työskentele otona. On oikeasti tarjolla erityiskysymyksiin perehtyneiden ammattilaisten apua tarjolla.
- Joustavaa, aitoa ja asiakaslähtöistä palvelua räätälöidysti (kootaan erilaisia ammattilaisia yhteen tietyn asian).
- Harvinaisiin asioihin/ongelmiin apua, tukea ja lisätietoa. Tämä vähentää asiakkaan pompottelua.
- Tarjottu apu ja tuki perustuu viimeisimpään tietoon ja tutkimukseen.
- Uusimpiin ja erikoisempiin ilmiöihin tukea ja apua; rakennetaan nopeasti monialaista osaamista; reaktiivinen.
- OT-keskuksessa on työntekijäresurssia niin, että ammattilainen voidaan irroittaa tueksi ja avuksi esimerkiksi verkostoneuvotteluihin.

Mitä OT-keskus on tuottanut asiantuntijoille/muille palveluille?

- Harvinaisiin asioihin tutkittua lisätietoa ja tarvittaessa osajan rinnalle. Tarjoaa tuen esimerkiksi verkostotapaamisiin.
- Tuottaa turvaa, tietoa ja palauttaa hallinnan tunteen kenttätyöntekijälle. On luotettava tiedontuottaja.
- Tarjoaa viimeisimpään tutkimustietoon perustuvaa tietoa ammattilaisten työn tueksi.
- Tarttuu uusiin ilmiöihin; tutkii, kehittää ja mallintaa näihin toimivia toimintatapoja.
- Kokoa ilmiön ympärille asiantuntijoita tekemään päätöksiä (yksittäisille asiakkaille) tai tekemään tutkimustyötä.
- Tarjoaa konsultatiivisen tuen erityis- ja perustason palveluihin. Huom. myös OT-tason asiakkaat ovat yleensä koulussa, varhaiskasvatuksessa, sote-keskuksessa jne. asiakkaana. Tehdäänkö malli, jossa ammattilainen voi hakea apua suoraan vai välikäden kautta? Välikäden kuormittaminen, rikkinäinen puhelin....
- Yhdessä tekemistä, toimivien käytänteiden mallintamista ja levittämistä.
- OT-keskus rakentaa sujuvat toimintamallit tilanteessa, jossa perus- tai erityistasolla ei ole aiemmin toimittu.
- OT-keskus on "tuulien haistelija". Valmistautuu tuleviin ilmiöihin kansainvälisen verkoston, kongressien ja tutkimuksen kautta. Huom. useimmat ilmiöt tulevat Suomeen muutaman vuoden viiveellä, jolloin olisi mahdollisuus varautua asioihin etukäteen. Esim. pakolaisaaltoon ja sen mukanaan tuomiin ilmiöihin olisi voitu paremmin valmistautua monialaisesti, jos olisi ollut resurssia tähän.
- Tarjoaa lisätietoa harvinaisiin asioihin. Tai ainakin tiedon siitä, että kenellä on tarkempaa tietoa uudesta asiasta (on osa kansainvälistä osajaverkostoa).
- OT-keskuksessa tulevaisuudessa voidaan hyödyntää tekoälyä, jolloin voidaan tehdä louhintatyötä isoista tietomassoista.
- Yhteistyön tiivistäminen oppilaitosten kanssa on tuottanut sen, että usin tieto on käytettävissä tulevien ammattilaisten opetuksessa. Eivät siis tule kentälle vanhan tiedon kanssa, vaan valmiimpina ammattilaisina.

Mitä OT-keskus on muuttanut?

- On mahdollistettu tutkitun tiedon hyödyntäminen laajemman toimijaporukan työssä.
- Työntekijöiden roolit ovat muuttuneet; keskustelu perus-, erityis- ja OT-tason kesken on sujuvaa.
- Työntekijät voivat hallitusti siirtyä työskentelemään eri tasoille, hissijattelu.
- Ketjulähettitoiminta
- Palveluketjut toimivat joustavasti. Työntekijöille on tarjolla tuki ja turva. Uuteen tilanteeseen ja ilmiöön saa apua. Näyttöön perustuvia menetelmiä on otettu käyttöön ja niitä edelleen kehitetään.
- On hyödynnetty Lean ajattelua
 - o Ei synny hukkaa (turhia kokeiluja, hakemista ja kyselyä eri suuntiin)
 - o Pullonkaulatilanteet
- Tutkimustoiminta sidotaan koko prosessiin nykyistä paremmin.

- Osataan varautua uusiin ilmiöihin ennakolta; asiakkaiden parempi palvelu, työntekijöiden kuormittavuuden vähentäminen, kustannussäästö.
- Vuorovaikutus on lisääntynyt arjen työn ja tutkimustoiminnan kesken.
- Valtakunnalliset hoitopolut, alueen hoitopolkujen tuottaminen yhteiseen käyttöön.
- Asiakaslähtoisempiä palveluita ja tuen & avun tarjoamista.
- Arvioidaan vaikeat perhetilanteet nykyistä paremmin ja räätälöidään nykyistä paremmin.
- Vähemmän vääriä arviointeja ja ihmiskohtaloita.
- OT-keskuksesta tukea työn määrittelyyn.
- Rakennetta ja hallittavuutta.
- Työnkierto tuottaa sitä, että osaavat työntekijät säilyvät "talossa".
- Systemaattinen väitöskirjahautomo; monialainen tutkimustyön rahoittaminen ja suunnitelma siitä, että miten tutkimustieto viedään arkeen.
- Voitaisiinko siis luoda systeemi, jossa maakunta rahoittaa omien työntekijöidensä väitöskirjatyötä, jos se tuottaa uutta tietoa, joka hyödyttää organisaatiota? Saadaan pysymään osajat talossa ja halutaan tukea uuden tiedon tuottamisessa.
- Ajatus, että kun tulee uusi ilmiö, niin rahoitettaisiin monialaista tutkimustoimintaa aiheen piiristä. Lähtisi siis samanaikaisesti uudesta ilmiöstä tutkimustoimintaa eri tieteiden näkökulmasta. Sulatusuuni tämän jälkeen. Luonnollisesti ehdot, että miten tutkimustyön anti viedään arkeen. Lähtökohta, että heti tulisi monialainen ja kokonaisuuden näkökulma.

Mitä tehtiin, että hienosti toimiva OT-keskus saatiin rakennettua?

- Poistettiin eri ammattilaisten väliset raja-aidat.
 - o tiedonsiirto, yhteinen palvelu ja tutkimusjärjestelmä
- Kerättiin kuvauksia ja tarpeita, jäsenettiin ja kiteytettiin niitä.
- Haettiin yhteistä ymmärrystä, käsitteitä ja kieltä.
- Uskallettiin unohtaa vanha ja hakea uudessa tilanteessa täysin uusia ratkaisuja.
- Varmistettiin riittävät resurssit ja toiminnan rahoitus.
- OT-keskuksen henkilöstöresurssi, monialainen johtoryhmä, joka koordinoi ja kokoaa tarvittavaa osaamista (esim. työryhmän ilmiön ympärille).
- OT-toiminta linkitettiin tutkimuksen ja kehittämisen osalta TKI-toimintaan (jotta saadaan tälle toiminnalle oma rahoitus. Riski, että jää omaksi pieneksi saarekkeekseen. Raha kuitenkin muualla. Tämä tärkeää, jos halutaan oikeasti saada jotain muutosta aikaiseksi.)
- Verkostoiduttiin osaksi kouluverkostoa.
- Verkostoiduttiin osaksi yliopisto- ja AMK-toimintaa.
- Rakennettiin hissimalli, ketjulähettitoiminta, työnkierto ja satsaus työntekijöiden urasuunnitteluun.
- Ajatus, että OT-tasolla ei työskentele pysyvä joukko ammattilaisia, vaan liikkuvasti ne ammattilaiset, joiden tuottamaa tietoa kyseisellä hetkellä tarvitaan. OT-toimijoiden tehtävä on tehdä itsensä tarpeettomaksi siten, että tarjotun tuen, koulutuksen ja tutkimuksen myötä osaaminen leviää ja ei tarvita OT-tason osaamista kyseisen ilmiön suhteen.
- Rakennettiin väitöskirjahautomo.
- Luovuttiin nykyisistä, lähdettiin kohti uutta.
- OT-keskusta ei välttämättä ajateltu rakennuksena, vaan verkostona.
- Pidettiin kiinni ajatuksesta, että omatyöntekijä kulkee koko ajan rinnalla perustasolta aina OT-keskustapaamiseen asti.

4. Kevään tavoite ja konkreettinen työsuunnitelma

- Kirkastetaan visio helmikuun aikana. Kirjoitetaan tämä auki.
- Sovitaan alueellisista painopisteistä kansallisessa verkostossa.
- Viedään strategiatasolle maakunnissa.
- Nanna vie Pirkanmaalla TKI-ryhmään keskusteluun.
- Jari, Titta ja Eija vievät maakuntiensa muutostiimeihin keskusteluun.

5. Muut asiat